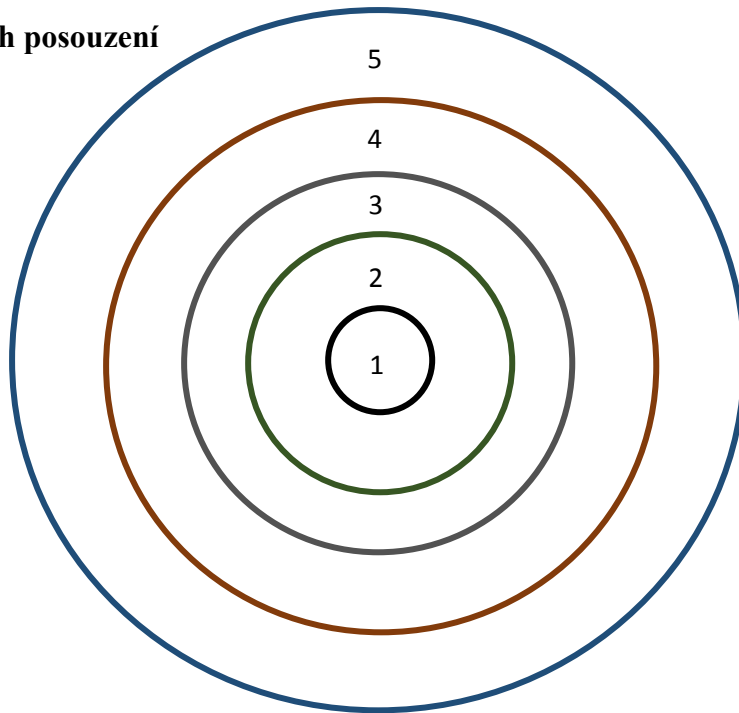

Kruh posouzení

1. **Poznatky biologické teorie** – otázky o povaze lidské bytosti z hlediska genetických, anatomických a fyziologických predispozic
 - a. Zejména se zaměřením na nedostatky ve vztahu k „ideálu lidského těla“ atd.
2. **Poznatky psychologické teorie** – otázky o povaze osobnosti člověka z hledisek formování individuality a socializace
 - a. Zejména se zaměřením na dospívání, motivaci, stres, agresivitu, frustraci, duševní poruchy atd.
3. **Poznatky sociologické teorie I.** – otázky o povaze jedince v prostředí
 - a. Zejména se zaměřením na normy, lidský kapitál a módní trendy atd.
4. **Poznatky sociologické teorie II.** – otázky o povaze prostředí působícího na jedince
 - a. Zejména se zaměřením na rodinu, skupinu (etiketizace, subkultury, gangy), společnost (anomie, dezorganizace, dezintegrace), prostředí (koncentrické zóny, rozbitá okna) atd.
5. **Poznatky kritické teorie** – otázky o povaze moci v sociální struktuře (v prostředí)
 - a. Zejména se zaměřením na zájmové skupiny, struktury odcizení, mugging, morální paniku atd.

Koncept „člověka v prostředí“

Dle tohoto konceptu se sociální pracovníci zaměřují na:

1. **Jedince, skupinu, komunitu.** Člověk je nositelem vlastností, schopností, dovedností, informací atd., které mu zne/umožňují zvládat problémy, před kterými stojí
2. **Prostředí, v němž člověk žije, studuje, pracuje či tráví volný čas.** Prostředí (materiálně, kulturně, sociálně) determinuje vznik i možná řešení problémů. Povaha prostředí je často zprostředkována tzv. „subjekty prostředí“. Může jít o členy rodiny, sousedy, členy komunit, pracovníky formálních organizací atd.

3. **Interakci mezi člověkem a prostředím či subjekty prostředí.** Vzájemně uspokojující interakce mezi člověkem a prostředím (subjekty prostředí) jsou cílem intervencí sociálních pracovníků.

Níže představuji tabulku k vymezení předpokladů o možné povaze problémové situace člověka. Aby byl problém uceleně posouzen, je žádoucí se zaměřit na „potřeby“ a „rizika“ u všech tří komponent konceptu „člověka v prostředí“.

- Při **posuzování potřeb** jde o zhodnocení stavu, kdy se „jedinci nebo skupině něčeho nedostává, a to objektivně (strádá skutečným nedostatkem něčeho), nebo subjektivně (domnívá se, že se nedostává něčeho, na co má nárok, nebo něčeho, o čem se domnívá, že na to má nárok)“ (Petrušek, 1996:816–817). **Potřebu můžeme velmi zjednodušeně charakterizovat jako „nedostatečnost“.** Člověku, prostředí (subjektům prostředí) i jejich vzájemné interakci se může něčeho nedostávat, a to může způsobovat problémy. Odstraněním nedostatků (a prevencí možné nedostatečnosti) pak mohou být problémy řešeny.
- Při **posuzování rizika** jde o zhodnocení variability jiných než plánovaných výsledků a nebezpečí negativní odchylky od předem stanoveného cíle (Žák, 2002; Law, 2008). Optika sociální prevence interpretuje tuto manažerskou a pojišťovací definici jako zaměření se na zhodnocení možnosti selhání jednotlivce či skupiny, které může ohrožovat základní hodnoty společnosti (Matoušek, 2003; Průcha, 2008). **Riziko lze velmi zjednodušeně chápat jako „možnost selhání a ohrožení“.** Selhávat a ohrožovat společnost může člověk, prostředí (subjekty prostředí) i jejich vzájemné interakce. Podpora při selhání a prevence možných ohrožení může přispět k řešení problému.

	Člověk	Interakce	Prostředí
<i>Potřeby vs. Rizika</i>	Nedostatečnost vs. Možnost selhání a ohrožení	Nedostatečnost vs. Možnost selhání a ohrožení	Nedostatečnost vs. Možnost selhání a ohrožení
Poznatky biologické teorie			
Poznatky psychologické teorie			
Poznatky sociologické teorie			
Poznatky kritické teorie			